

Zbývá už jen vlastně českomoravský prostor! – Salcburk kapituloval, rovněž Innsbruck, na Brenneru se spojili Angloameričané od severu s jižními armádami. Linec byl prohlášen otevřeným městem. Angloameričané postupují do Čech jihozápadně od Plzně (Domažlice?) a u Volar. Rusové mají Zlín, Otrokovice, Rataje, Frýdek a jiná. Jak to tady asi nakonec dopadne?

Sobota 5. května 1945, !!*Osvobozovací boje v Praze!!*

Dopoledne jsem byl u Jardy, zvětšovali jsme fotografie. Německé nápisy jsou skoro všude pryč, i na ministerstvech, tramvaje jezdí bez německých cedulí, vše všude české! Když jsem jel domů, slyšel jsem volat „Ať žije republika!“ a viděl jsem nosit trikoloru.

Ve 12.30 hlásili zprávy „České tiskové kanceláře“, což nikdy nebývalo. (Vždy za Němců bylo „zpravodajství v českém jazyce“.) Hned pak hráli různé sokolské pochody a volali „Voláme českou policii, četnictvo, vládní vojsko, vše české, přijďte nám na pomoc do českého rozhlasu, SS na nás střílí, přijďte rychle na pomoc!!“. Němce vyzývali, aby se vzdali. Všude se vyvěsily československé vlajky, i na úřadech, my jsme také sehnali do okna. Pak však začala střelba, dosti silná, až posléze rozhlas zmlkl a po chvíli se už ozývala německá hudba. Střelba pokračovala dále, a tak se pozvolna zase vlajky z oken sundaly, neboť zde na Hradě je dost Němců. Ve městě však vlají leckde a leckde dále. Prší do toho. Německá hudba v rozhlase občas umlká, střelba pokračuje stále. – Před třetí hodinou německá hudba zmlkla a po čtvrt hodině ji vystřídaly zase české pochody. Střelba pokračuje v neztenčené prudkosti, prý se bojuje v Dejvicích(!) na Vítězném náměstí a kolem, na Strossmayerově náměstí, na Letné (je tam prý hodně mrtvých), na Václavském náměstí, a hlavně na Vinohradech kol rozhlasu. Naproti u Stašků zase vyvěsili vlajky znova; za chvíli je však rychle zase sundali(?!). V 15.25 hlásí rádio: *Hlásí se český rozhlas, hrajeme*

gramofonovou hudbu; buďte klidni, brzy se opět ohlásíme! Na Hradě na třetím nádvoří viděla Mařka (chtěla jet do Chýně, ale vrátila se včas) v poledne vlát z balkonu ruskou, americkou a československou vlajku a vládní vojsko tam mělo obsazeno to křídlo; také na Smíchově prý se chopilo v poledne vládní vojsko moci a vlají tam všude americké a československé vlajky. Bojuje prý se i kolem Staroměstského náměstí a Dušní ulice. Rozhlas hlásí: Odpor v rozhlase je postupně zdoláván. Dělostřelba je stále silnější, zde kolem dokola se ozývají výstřely všeho druhu. – Prý se blíží americké tanky?? (říká se, že jedou 70 km/hod. a jsou u Holoubkova) a prý je i zde ve městě několik československých tanků?? Pak začalo kroužit nad městem několik letadel, házela letáky. Rozhlas hlásí, že od 14 hodin působí československé velitelství Praha⁴⁸ a zahájilo osvobozovací akci (letadla prý jsou z Ruzyně, kde jim je naši zabrali; byla však německá) se všemi bezpečnostními sbory; všechny vojenské osoby z povolání se zúčastní spontánně. – Nad Prahou krouží letadla, bývalá německá (ve skutečnosti opravdu německá), s československými barvami. Pozoruji vše z okna ložnice. Vidím, jak se plíží spousta německých vojáků z města přes Čechův most k Letné, též jsou vidět na nábřeží vozidla i tank, také asi německá. Je cítit zápach střelného prachu, stále velmi silná střelba všeho kalibru. Rozhlas hlásil, že množství Němců se vzdalo. Je však stále vidět opravdu bojovat, tanky střílet, vojáky čekat v záloze, ošetřovatelky, auta s červeným křížem; československé jednotky jsem dosud nikde nespatriil. Mrtvých i zraněných je prý hodně. Reichssender Böhmen⁴⁹ (Mělník) vysílal chvíli totéž co Praha-Město, tj. české vysílání Národního výboru; velký vysílač Praha

48 Šlo o prohlášení Československého vojenského velitelství Velké Prahy, v pozdější literatuře uváděného převážně jako Velitelství Bartoš, kterým se ujalo vojenského velení a řízení povstání.

49 Reichssender Böhmen (Říšský vysílač Čechy) byl součástí říšského rozhlasu, vysílal německy z Mělníka, ale rozhlasová studia měl v karlínském Národním domě.

nevysílá! – V 19.20 hlásil rozhlas, že od Benešova se blíží německé tanky, volají obyvatelstvo, aby na silnici Benešov–Praha postavilo dostatečné překážky! To znamená, že situace se zle přiostrčila!! Volají o pomoc hloubkové letce!! – Volali též anglicky. – Ve Kbelích bliká letecký maják, snad také nepřiletí nějaká německá letadla na pomoc!! Jen, proboha, aby to vše špatně neskončilo!!! Jen aby chvíle, na kterou jsme čekali přes 6 let, neskončila zkázonosně!!! A žádná pomoc odnikud!!! Aby to nedopadlo jako ve Varšavě! – Volají též rusky! – Před osmou hodinou vysílali výzvu k celému národu (výzvy k dělníkům, úředníkům, železničářům, rolníkům a k celému národu). – Ve Vysočanech je vidět za soumraku požár. – Ve 20 hodin hlásili, že v 15.45 německý vrchní velitel Prahy⁵⁰ dal příkaz ke kapitulaci, který však nebyl dodržen, naopak, Němci nasadili někde (např. na Staroměstském a Václavském náměstí) tanky a ostřelují na západě dělostřelectvem. Volají o pomoc k Američanům i Rusům!! Ve Vršovcích mají naši k dispozici dělostřelectvo. – Vysílají do toho Vyšehrad. – Jak to asi leckde vypadá! Co asi Lída! – Stále duní střelba, také občas hučí nějaká letadla. Kéž by byla Praha zachráněna a ušetřena! Jakživ nezněl Vyšehrad tak velebně a přitom smutně, pln nejistoty. To jsou chvíle!! A to počasi do toho, stále prší, aspoň se nemohou tak šířit požáry. Co bude asi s Hradem? Je slyšet letadla, střelba trochu za stmívání ochabuje. Po chvíli napínavé přestávky zazněla Vltava, pak Šárka. – Cizina se domnívá, že Praha od poledne mlčí, protože tam snad slyší jen velký vysílač, ač i ten teď večer vysílá českou hudbu, jinou však než Město. Později však jsme s uspokojením zjistili, že nás přece dobře a přesně slyší. Za zvuků Mé vlasti a hrozných nejistot stěhujeme leccos dolů, aspoň do klenuté soudní komory pod Coufalovými. Jak tohle všechno dopadne! – V 20.55 hlásili, že vrchní

50 Odpoledne 5. května až do pozdních nočních hodin probíhala jednání o kapitulaci, popřípadě příměří, mezi různými složkami vedení povstání a vysokými zástupci německé branné moci; jednání skončila neúspěchem.

velitelství československé armády v Praze nařizuje, aby všichni uniformovaní členové Luftschutzu nastoupili ke své jednotce (co asi Jarda?) a jsou součástími československé armády. Pekaři mají nastoupit do svého zaměstnání jako obvykle, civilní obyvatelstvo nemá používat telefonu (až dosud se hrozně telefonovalo), který má sloužit jen potřebám armády. – Anglicky volají o tanky a letadla, že Praha hoří! Volají o pomoc! Jen jestli je slyší na vlně Prahy-města?! – Ve 21 hodin byl projev České národní rady, že se ujímá se souhlasem československé vlády v Košicích moci a i Bienenert že jim osobně řekl, že se dosavadní činitelé všemu podrobují; tím se rozpadl „Protektorát“; předsedou je univerzitní profesor dr. Albert Pražák. Je to nyní jediný vládní činitel v Čechách, Moravě a Slezsku. Vše opakovali anglicky, francouzsky, německy. Jen aby je v cizině slyšeli a přišli *opravdu rychle* na pomoc a zachránili nás tu před zkázou. – Hlásili, že zůstává nadále zatemnění. Německy oznamovali německým vojákům, že německá vojska na všech frontách, jež zbývaly, i na sovětské, kapitulovala, aby již dále nebojovali a neposlouchali SS, kteří chtějí jen zkázu!!? Snad je to jen trik československého vedení?! – Zaznívá Tábor a Blaník. – Všechno obyvatelstvo Daliborky je v úzkém kontaktu, ženské silně rozčilené stěhují dolů různé věci. – Mělník večer zuřivě vyzývá nechat povstání, „které rozpoutali nezodpovědní pražští činitelé“ právě ve chvíli, kdy Frank jednal s českou vládou o pokojném přetvoření politických poměrů v Čechách a na Moravě! Prý se má ihned obnovit starý stav a jen tak lze prý předejít nemyslitelnému ničení a prolévání krve! Jak se to asi vyvine!! Kéž by prozíratelnost nad námi držela, jako dosud, ochrannou ruku i v této osudové hodině! Bojíme se, že nám Němci udělají i v poslední chvíli co nejhoršího. – Volali dárce krve do nemocnice. – Mají v moci např. vršovické nádraží a podobné důležité objekty.

Další Němci v jižním Německu kapitulovali, zbývá už jen výhradně ČSR. V Londýně slyšeli naše výzvy. *Americká 3. armáda zahájila*

(podle Londýna) na Čechy novou velkoofenzivou. Rusové postupují v Moravské bráně. Zajali (Angličané) protektora Fricka.⁵¹

Projev ministra Huberta Ripky vyzýval všechny k organizované-
mu boji.

Co nám a Praze přinese asi noc? Co asi je s Lídou; také s Jardou a jinými! – Národní rada podává ultimátum Němcům, aby se vzdali, bezpodmínečně vzdali, nebo budou považováni za bandity(!). Praha je osvobozena prý, až na několik uzavřených hnízd odporu. – V 11 hodin se ukládáme ke spánku (na 4 hodiny).

Neděle 6. května 1945, Boje v Praze

Poznámky z noci: Ve 23 hodin hlásili, aby československé jednotky zastavily palbu a přesuny a vyčkaly dalších rozkazů. – V San Franciscu vznikla nějaká další neshoda mezi Molotovem a Edenem se Stettiniem kvůli Polákům (16 polským demokratům, zatčeným už měsíc v Rusku)!! – Ráno před třetí hodinou vyzývají znovu obyvatelstvo, aby pokračovalo ve stavbách barikád a překážek na silnicích do Prahy. Praha prý je obklíčena, ze všech stran sem prý jdou Němci (pěchota, tanky i děla). Naléhavě volali anglicky i rusky o rychlou pomoc!! Člověk pochybuje o smyslu celého povstání i o jeho výsledku a důsledcích!! – Vysílají přes stanice Praha-Město a Budějovice, ale velký vysílač už je zase německý. To bude dnes krvavý svátek matek! – *Volají rusky o parašutisty! Anglicky také volali (jeden anglický voják) o pomoc*, hlavně proti tankům. – Stále volají, aby se jim odpovědělo ap. (Prague must not fall, help quickly).⁵² –

51 Wilhelm Frick (1877–1946) byl říšským protektorem od roku 1943 do května 1945. V norimberském procesu byl odsouzen k trestu smrti.

52 Praha nesmí padnout, rychle pomozte.

Němci teď dali Praze ultimátum (ve 4.30), aby kapitulovala. Česká národní rada vyzývá do boje, že prý se blíží pomoc, jde o hodiny, vydržet, bojovat, vydržet!! Přitom však neřeknou, kde se kdo blíží apod. Zmocňuje se nás roztrpčenost nad předčasností toho všeho a vůbec marností všech bojů na světě a nezodpovědností všech vedoucích osob našeho světa! –

V půl páté ráno začaly boje. Zase duní silná střelba. Pomalu se chystáme do sklepů. Za ranního šera se celé osazenstvo Daliborky uchýlilo do našeho hlubokého sklepa. Po nějaké době v 6 hodin přenášeli Londýn (zachytili tam pražské volání, generál Patton prý sem směřuje), pak však náhle zaznělo (snad omylem) provolání německého velitele k vojákům. Potom však zase hned vysílali česky a že prý se jedná a bude zastavena palba; skutečně takřka se nestřílí. – Počasí je zase jako včera deštivé; na Vinohradech prý hořelo. – Po osmé hodině hlásili, že Frank je požádal, aby vyslali delegáty; poslali dva, zatím panuje více méně klid zbraní. Německé rádio hlásilo rozkaz Dönitzův bojovat dál proti bolševikům apod. Pak hlásili naši, že ukořistili 3 pancéřové vlaky i se zbraněmi a zajali ministra Bertsche.⁵³ – Pak byl skutečně delší dobu celkem klid. Kolem jedenácté hodiny byla zase trochu střelba. – Střídavě pobýváme ve sklepech a u Riegelů v kuchyni. Ve sklepech jsme také obědvali jídlo uvařené u Riegelů, na stolečku, který jsme mj. tam také snesli, a docela idylicky. Pro zajímavost: polévka s rýží, hovězí maso, brambory, salát, zajíst pracny. – Během odpoledne se pak střídaly chvíle naděje a pesimismu. Na několika místech Prahy hoří, občas střelba, také nálet amerických letadel na německé letiště. Jednu dobu naši nevysílali. Přes Prahu I. mluví zase Němci, je tedy značný chaos. Do toho ještě ta nejistota o neshodě angloamerické-sovětské. Před sedmou hodinou silná střelba velmi blízko, snad v ulici;

53 Walter Bertsch (1900–1952), protektorátní ministr hospodářství a práce, byl zajat českými povstanci 6. května 1945 u Kamenných Žehrovic. V roce 1948 byl Mimořádným lidovým soudem v Praze odsouzen na doživotí.

a u Eliášů a Na Baště mají Němci hnízda! Eliáše vyhodili z bytu, přišli k nám do sklepa, nikam jinam je nepustili. Před soumrakem vypalovali Němci zápalné granáty, v Pařížské ulici a na Letné u slávistického hřiště jsou ohromné rudé požáry. Střelba i tady z Hradu je stále silná. Proto jsme dnes spali ve sklepech.

Angloameričané mají Plzeň, směřují k Praze. Rusové Kroměříž. Angloameričané mají Linec, Štýr. Rusové Rujanu.

Pondělí 7. května 1945, Boje v Praze

Vstávali jsme až po šesté hodině. Slabší střelba stále pokračuje. Vlasovci, bojující proti Němcům, prý jsou kolem Prahy a Angloameričané prý v Berouně a Příbrami. – Němci prý rozvážejí v autech Červeného kříže munici(!). – Hlásili naši, že nemají nic společného s vlasovci, že je to jejich samostatná akce, že spolu nemají žádné politické úmluvy(!). – Hlásili (i z Londýna), že vrchní německé vedení je ochotno bezpodmínečně kapitulovat všem třem mocnostem, že prý jsou němečtí delegáti také v sovětském hlavním stanu. – Včera prý jednali i naši s Frankem, ten však chtěl, abychom Němce nechali dále bojovat proti Rusům; naši tedy zastavili vyjednávání. – Němci tlačili v Praze XIV. před několika tanky české civilní obyvatelstvo!! Střílejí na Bulovku, která je pod kontrolou Mezinárodního červeného kříže. – Ve čtyři hodiny se náhle objevili před sklepem dva SS-manni; rozkazovali, že do půlhodiny musí všichni civilisté vyklidit Hrad. Já jsem tam stál s triedrem v ruce, hned se ke mně hnál, triedr mi vzal a řval: „Komm mit!“⁵⁴ Při tom mě šacoval, pak však přestal mít o mne celkem zájem (nenahmátl trikolorku ani fotoaparát), a tak jsem začal rychle s ostatními balit nejn nutnější věci na cestu. Potom jsem ho prosil, aby triedr vrátil, ale

54 „Půjdeš se mnou!“



Snímek ze „salonu“ našeho sklepa, kde jsme se ukrývali.

přišel druhý a zakázal mu to. Pak nás hnali všechny směrem k baště. Protože při tom byla střelba, mávali tam bílým praporem. Nad schody nás však všechny zastavili do houfu. Po chvíli začal k nám mluvit německý SS-důstojník, nejsurovějším způsobem, že prý někdo tu vystřelil a že nás dole naši prý nechtějí, takže musíme jít zpět do bytů. V případě, že by prý někdo vystřelil, ihned povraždí všechny bez výjimky, i ženy a děti!! Mamince pak ještě říkal vztekale, když říkala, že bychom přec chtěli dolů, že jsme čeští psi a že nás nepustí, že prý nás dole nechtějí. Táhl jsme se tedy zase zpět. Byla tedy značná panika, palba trvá, rozlezli jsme se raději každý do jednotlivých skrýší v bytech. Pak chodili vojáci prohlížet byty ve Zlaté uličce, byli to však nějakí chudáci bez valné chuti k boji a vraždám, měli hlad. Na různých místech Prahy hoří. Němci stále střílí na Bulovku, elektrárnu, plynárnu, ale zatím vše dobře funguje. – Já,

Alena Steigerwaldová a Milan jsme se ukryli za hromadou věcí v maskované pokladní síni v 1. patře, kde se dost cítíme v bezpečí. Jakž takž jsme tam i spali, ač se celou noc střílelo.

Úterý 8. května 1945, *Bezpodmínečná kapitulace, další boje*

Ráno hlásilo rádio, že německé vrchní vedení podepsalo bezpodmínečnou kapitulaci všem třem Spojencům. U nás však to ty bestie neposlechly a bojují zuřivě dále. Proto jsme během dne byli třikrát ukryti v pokladní síni. Nálada i naděje prodělávají nejrozumnější změny. Z Anglie sice vysílají zvony míru a podobné divadlo, u nás však duní střelba. Němci střílí zuřivě do nejrozumnějších civilních objektů. Celý den boje pokračovaly. Volali naši zase o pomoc angloamerické hloubkové letce, z Londýna jim na to odpovídali. Večer před osmou hodinou byla celkem zastavena palba (na rozkazy československého a německého velitele na popud Mezinárodního červeného kříže) a zahájeno prý zase nějaké vyjednávání. Němci se rojí po ulicích, tady tahají z bývalého ministerstva vnitra různé věci, pálí papíry, lidé se domnívají, že už toho bude konec, berou si od nich potraviny a sukna(!), je slyšet auta i letadla. Upozorňuje se však, že už Němci dvakrát takové rozkazy porušili, abychom byli ve střehu. Líčili zvěrstva Němců v různých částech Prahy i Čech a Moravy (např. Velké Meziříčí).⁵⁵ Naše nálada, už takřka osvobozenecká, zase poklesla, když střelba opravdu zase trochu začala. Hučí něco, snad auta (německá?) neb letadla. Večer mluvil anglický král, odpoledne Churchill, oficiální projevy míru; a zatím, jak je tady! Za celou válku jsme se neměli tak zle jako v tomhle míru, ti Němci jsou bestie až do poslední chvíle. Na noc jsme se uchýlili zase do té pokladnice, protože tu ti Němci pořád střílejí.

⁵⁵ Vojáci wehrmachtu ve dnech 7. a 8. května 1945 povraždili ve Velkém Meziříčí 60 mužů.

Středa 9. května 1945, ČSR!! Osvobození Hradu!! SSSR

Ráno už byli tady na Hradě naši!! Němci se stáhli, vzdávají se, už jsou jen na několika místech!!! Vyvěšují se už zase vlajky. – Rozhlas hlásí, že od 6 hodin se budou Němci bez těžkých zbraní (těžké zbraně i ostatní vydají pryč až na pokraji Prahy; jen aby zase nepodvedli!) a němečtí příslušníci po dohodě s Mezinárodním červeným křížem stahovat po určených cestách směrem k Velvarské třídě a ven! Bude-li se na ně pálit, budou odpovídat! – Tady na Hradě jsou pryč ještě leckde poschovávání jednotliví Němci; Eliášům vykradli všechny mužské šaty!! Během rána to tu všude obsadili naši, dáváme jim jídlo, nápoje i cigarety. Čistí to zde od zbylých Němců. Němkyně bydlící naproti (Tempes) táhly pryč s dětmi, fotografoval jsem je! Rudá armáda už je v Praze, máme ji všestranně podporovat. Střílí se zase až hrůza. Musí se vyčistit hnízda odporu tady kolem (v Jeleňáku). Už nešetří ani vzdávající se německé bandity. *Sovětské tanky pronikají Prahou*. Němci prchají pryč zase zpět do vnitřního města, to by mohlo dojít k dalšímu ničení!! V Dejvicích pryč bylo velké vraždění Němců.⁵⁶ Protože během dopoledne pak to vypadalo stále lépe (střílí se sice ještě leckde), vydal jsem se na Hrad na obchůzku, vidět stopy boje. Také jsem donesl líh do ošetrovny, ošetřují tam raněné. Při tom jsem dělal dokumentární obrázky fotoaparátem. Vidí člověk nesmírné množství obrazů, jež se dají jen těžko vypsát. Stopy bojů na budovách (tady na Hradě jen nepatrné, ale např. Staroměstské náměstí je velmi poničeno i s radnicí); zajatí ranění Němci, ač jinak se každý Němec bez milosti střílí za všechny jejich krutosti (např. rozpárali před útekem české zajaté,

⁵⁶ Je možné, že Polívka zde naráží na tzv. bořislavský masakr; 9. května bylo v Dejvicích na Bořislavce povražděno 42 civilistů německé národnosti, přičemž není přesně známo, jaký podíl na masové vraždě měli čeští povstalci a jaký příslušníci Rudé armády. Událost částečně zachytil dochovaný amatérský film Jiřího Chmelíčka.

Fotografie z 9. května. Snímky z dnů hrůzy a slávy



Poprvé spojenecké a československá vlajka na Hradě.



Sovětský tank na Chotkově silnici.



První sovětská vozba u Hradu spolu s revolučními gardisty (vlevo vpředu Bejblík).



Umučený a zohavený český chlapec v Jelením příkopě.



Dodělávající německý voják na Prašném mostě. Opodál leží hlava jiného.



Mrtvý SS-mann; lidé mu vrazili koš na hlavu (na smetišti v Dejvicích).



Zajatí a ranění Němci na Hradním náměstí.



Rozstřílený německý tank na Klárově.



Jedno z mnoha hořících německých aut na Chotkově silnici.



Jeden z nových sovětských tanků před Hradem.



Německá rodina z naší ulice prchá.



Německá rodina z naší ulice prchá.

honili české lidi před svými tanky apod.); mrtví a dodělávající Němci (tu Tempesovou někde prý cestou také zabili), hlavně ovšem jen němečtí vojáci. Pak jsem se vrátil, bylo hlášeno, že Němci svými zbylými letadly bombardují některá města. Tu přišel Bejblík podívat se na nás, protože už se celkem může přes místní střelbu chodit venku. Šli jsme pak spolu přes Hrad na Chotkovu silnici. Nezapomenutelné scény! Co je asi s Lídou? Jezdí tam *sovětská armáda Koněvova (od Berlína přes Drážďany!!)*. Na zabavených německých autech jezdí naši, s nimi sovětské tanky i auta, všude vlajky, jásot, první dorozumívání. Leckde občas ještě praskne výstřel, ale jinak jen jásot a jásot. Ohromná záplava sovětských vozidel. *Praha je zbavena Němců* a škody snad nejsou přece jen tak strašné!! Pak bylo hlášeno zase letecké nebezpečí od německých bestíí, nic však z toho zatím nebylo. V 13.25 vysílač Mělník hlásí, že Mělník byl bombardován, městem projíždějí dosud neodzbrojení Němci a střílí po obyvatelstvu!!! Ve tři čtvrtě na dvě se v Jiřské ulici objevil první sovětský obrněný vůz. Dole ve městě prý je místy ohromná spoušť. Stále občas někde padne výstřel.

Potom se u nás objevil Jarda v Luftschutz-uniformě,⁵⁷ celkem také nikde nebyl, teď teprve šel na stanici. Při tom jsme byli v Jeletíně příkopě podívat se na zvěrstvo Němců; zavraždili tam surovým způsobem několik našich poměrně velmi mladých chlapců, surově je zkopali a ubili a rozpárali.⁵⁸ Když si na to člověk vždycky vzpomene a na oběti jinde, např. v koncentracích, snáze snáší pohled na padlé Němce, kterých se leckde po ulicích dost vidí. Jinde zničená německá vozidla a jiné jejich věci. Jsou leckde poschovávání, je třeba každé hnízdo radikálně vyčistit, jinde popravují gestapáky. Šli jsme pak s Jardou do Dejvic, kde zašel Jarda pro Lídu. Šli jsme

57 Pražští členové Luftschutzu – Civilní protiletecké ochrany – se od počátku připojili k povstání a podléhali Vojenskému velitelství.

58 Příslušníci SS zde 8. května zavraždili 21 zajatých, většinou velmi mladých povstalců a jejich těla zohavili.

jej kus doprovodit, pak jsme si na chvíli sedli a sdělovali dojmy. Vycházejí na světlo strašné ukrutnosti Němců z různých částí Prahy, hlavně na dětech a vůbec na všech. Člověku se to vše až hnusí, ty nejhorší lidské pudy docházejí uplatnění. Naši si zase pochopitelně vylévají vztek na Němcích.

Pak jsme šli s Lídou ke Hradu, po Chotkově silnici směrem k parčíku u Letné, kde jsme chvíli seděli, poprvé tak spolu bez Němců. Pak jsme šli do Dejvic. Stále projíždějí spousty ruských vozidel, nadšeně pozdravované i zdravící. Nadšení všude je ohromné! Fotografoval jsem zuřivě, také mluvil s jedním ruským vojáčkem dvacetiletým, vyrozuměl jsem, že jeli přímo od Berlína bez přestávky a za dva dny tu byli. V Jelením příkopě se stále vyčišťují hnízda Němců. Všude honí Němce, stále s větší nenávistí, neboť se dovídáme o jejich dalších činech: odvlékání a vraždění mužů od 16 let z různých čtvrtí, surové vraždění dětí (píchání očí, řezání jazyků a přirození) a žen apod. Můžeme mluvit opravdu o úžasném, takřka nepochopitelném štěstí, že jsme tu na Hradě tak vyvázli. – Večer se ozývá poprvé v osvobození Prodaná nevěsta, hymny apod. A ti Rusové jsou opravdu neskonale sympatičtí a milí!! – Co je asi se strýčkem Antonínem, v Domažlicích a jinde? Německá zběsilost neznala mezí. Naši zas teď bijí a vraždí Němce, Němkyně označené hákovými kříži odklízejí, umazané a za kopanců, barikády a to ještě mohou být rády, že zatím vyvázly s holým životem. – Göring, Kesselring byli chyceni, též prý K. H. Frank v československé uniformě(!).⁵⁹

Prý také něco hlásili o studentech, že se mají hlásit ve škole u prof. tělocviků k různým úkolům; váhám, rád bych prožil tyto dny volně, vždyť jsem byl ostatně osvobozen od tělocviků.

Slavné dny, vytoužené dny, ale neubráním se, aby se mi šťastný pocit nekalil vědomím mnohonásobné a strašné smrti!! Smutek nad koncem tolika životů.

59 K. H. Frank byl zadržen americkou armádou 9. května v Rokycanech.

Kdyby se byl tak dožil táta⁶⁰ těchto dnů, co by asi tomu všemu říkal!

Ještě do noci se střílí, v Jeleňáku a i jinde leckde prý jsou jednotliví nacisté. – Naše bývalá vláda a i vysocí úředníci jsou zatčeni.

Vycházejí najevo různé zajímavé detaily. Např. na Hradě, když se v sobotu zase Němci „pevně“ všeho zmocnili, se přímo přepychově zařídili v jednom křídle (květiny, nábytek, ubrusy ap.), jako by si byli mysleli, že to je natrvalo. – U Prašné brány upálili naši nějakého gestapáka, který podřezal velkou spoustu malých českých dětí. Úplný středověk! Povstání prý zachránili hlavně vlasovci, kterým však tito Rusové přesto nejsou nakloněni.

Čtvrtek 10. května 1945

Dopoledne jsem se vydal do města. Všude jezdí ruské vojsko, všude radost a štěstí. Přitom člověk vidí všude stopy bojů. Hrozný je např. pohled na Staroměstské náměstí (zničená radnice). Jinde zničené německé tanky, několik vyhořelých domů, stopy střel, rozbitá okna, ale přece to není tak zlé, aby to ovlivňovalo radost z uvolnění. Na Příkopech jsem viděl, jak jsou hnáni Němci do práce. Na Václavském náměstí, kde je také pár domů poškozeno, jsem mluvil v hloučku s jedním ruským vojákem. Všichni jsou opravdu skvělí. Chtějí prý přinést každému národu svobodu, v Praze se jim hrozně líbí. Prostě jsou to Slované! Náhle asi v půl jedenácté houkaly sirény poplach, vše utíkalo do krytů, já do Poštovní spořitelny, ale skončil asi za čtvrt hodiny. Pak jsem šel přes Národní třídu (kde jsem potkal spolužáky Míla a Pecháčka) k domovu. – U nás byl mezitím prý nějaký Američan, chtěl se podívat do Daliborky, stále prý se jen smál.

Odpoledne přišel k nám Jarda si pro kolo. Šli jsme spolu do Dejvic,

60 JUDr. Václav Polívka (1898–1941) byl ministerským radou. Bližší údaje se redakci nepodařilo zjistit.